

Adroddiad Cynnydd Archwilio Mewnol (yn gywir ar 31 Rhagfyr 2025)

Cyflwyniad	2
Cefndir	2
Annibyniaeth a Gwrthrychedd	2
Cyfrifoldebau Nad Ydynt yn Rhai Archwilio	2
Cydymffurfio â Safonau Archwilio	3
Datblygiad Proffesiynol Parhaus	4
Crynodeb o'r Gwaith a Gyflawnwyd	4
Gweithgareddau Presennol	4
Adnoddau	8
Cynllun Blynyddol	8
Canfyddiadau Critigol neu Dueddiadau sy'n Dod i'r Amlwg (<i>Ch3 2025/26</i>)	10
Canfyddiadau Gwerth am Arian (<i>Ch3 2025/26</i>)	11
Perfformiad Archwilio a Gwerth Ychwanegol	12
Gwerth Ychwanegol	12
Perfformiad	12
Gweithredu Cynllun Archwilio	14
Argymhellion	14
Casgliad	15
Atodiad A	Statws Adroddiad ar 31 Rhagfyr 2025
Atodiad B	Cynllun Archwilio
Atodiad C	Y Deryn - Crynodeb gweithredol
Atodiad D	Crynodeb o'r Argymhellion

Paratowyd gan: Chris Pyke, Rheolwr Archwilio

Adroddiad Cynnydd Archwilio Mewnol

1. Cyflwyniad

1.1 Cefndir

Mae'r Adroddiad Cynnydd Archwilio Mewnol hwn yn crynhoi perfformiad yn erbyn y Cynllun Archwilio, gan gynnwys gwaith a gwblhawyd, canfyddiadau allweddol, argymhellion, tueddiadau sy'n dod i'r amlwg, ac arsylwadau gwerth am arian. Mae'n cwmpasu'r cyfnod rhwng 1 Hydref a 31 Rhagfyr 2025, ac yn dilyn y diweddariad a roddwyd yn y cyfarfod Pwyllgor ar 25 Tachwedd.

Mae'r Cynllun Archwilio yn darparu'r fframwaith ar gyfer gwaith archwilio blynyddol, sy'n cyd-fynd â threfniadau llywodraethu'r Cyngor sy'n ymateb i risgiau newidiol gydol y flwyddyn

1.2 Annibyniaeth a gwrthrychedd

Mae'r is-adran Archwilio Mewnol yn adrodd i'r Rheolwr Archwilio. Cynhelir annibyniaeth sefydliadol gan nad yw'r Rheolwr Archwilio wedi bod yn gyfrifol am reoli unrhyw swyddogaethau y tu hwnt i'r timau Ymchwilio ac Archwilio Mewnol. Bydd y Rheolwr Archwilio yn adrodd yn weinyddol i'r Prif Swyddog Cyllid a'r Dirprwy Swyddog A151 ac yn swyddogaethol i'r Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio. Ni fu unrhyw achosion o amharu ar annibyniaeth na gwrthrychedd.

Mae'r holl archwilwyr wedi cwblhau datganiadau buddiannau blynyddol, ac mae mesurau ar waith i reoli unrhyw wrthdaro posibl. Maent hefyd wedi llofnodi cydnabyddiaeth sy'n cwmpasu moeseg, proffesiynoldeb a defnyddio gwybodaeth, yn unol â Safonau Archwilio.

1.3 Cyfrifoldebau Nad Ydynt yn Rhai Archwilio

Ar 25 Mawrth 2025, ystyriodd y [Pwyllgor](#) ac nid oedd ganddo unrhyw wrthwynebiadau mewn egwyddor, i benodi'r Rheolwr Archwilio fel Cyfarwyddwr yn lle'r swyddog Cyngor a oedd yn gadael [Rhwydwaith Gwres Caerdydd](#). Mae Rhwydwaith Gwres Caerdydd yn Gorff Pwrpas Arbennig hyd braich sy'n eiddo llwyr i'r Cyngor. Mae'r Prif Weithredwr yn cymeradwyo unrhyw newidiadau i Aelodau'r Bwrdd, a bydd penodi'r Rheolwr Archwilio fel Cyfarwyddwr yn cael ei ffurfioli yn yr wythnosau nesaf.

Mae'r Siarter Archwilio Mewnol yn dweud: "Mewn unrhyw achos lle mae gan, neu y disgwylir y bydd gan, y Rheolwr Archwilio rolau a / neu gyfrifoldebau sydd y tu allan i archwilio mewnol, sefydlir mesurau diogelu i gynnal annibyniaeth a gwrthrychedd."

Byddai'r mesurau diogelu y cytunwyd arnynt mewn egwyddor gyda'r Pwyllgor ym mis Mawrth 2025 yn berthnasol, i reoli unrhyw risg canfyddedig o ran annibyniaeth a gwrthrychedd. Y rhain yw na fyddai'r Rheolwr Archwilio yn ymwneud ag unrhyw waith archwilio sy'n ymwneud â:

- I. Rhwydwaith Gwres Caerdydd, a
- II. Prosiect Gwyrdd – gan fod gan Viridor fecanwaith codi tâl gyda Prosiect Gwyrdd i ganiatáu i'r parc trident troi gwastraff yn ynni weithredu yn y modd echdynnu gwres

Yn unol â'r Siarter Archwilio, byddai rheolwr annibynnol sydd â'r cymwysterau a'r sgiliau sy'n ofynnol gan Brif Weithredwr Archwilio, yn unol â'r Safonau Archwilio, yn gyfrifol am oruchwylio unrhyw archwiliadau o'r fath, heb unrhyw ymwneud gan y Rheolwr Archwilio.

1.4 Cydymffurfio â Safonau Archwilio

Roedd y Gwasanaeth Archwilio Mewnol yn gweithredu o dan [Safonau Archwilio Mewnol y Sector Cyhoeddus](#) (SAMSC) tan 31 Mawrth 2025 ac o dan y Safonau Archwilio Mewnol Byd-eang (SAMB) ar gyfer Sector Cyhoeddus y DU o 1 Ebrill 2025.

Cynrychiolir y SAMB yn Sector Cyhoeddus y DU gan y Safonau Archwilio Mewnol Byd-eang ([SAMB](#)), yn unol â Dehongliadau'r Nodyn Cais ar gyfer Sector Cyhoeddus y DU ([Nodyn Cais](#)), a Chod Ymarfer Sefydliad Siartredig Cyllid Cyhoeddus a Chyfrifeg (CIPFA) ar gyfer Llywodraethu Archwilio Mewnol yn Llywodraeth Leol y DU ([Cod](#)).

Mae Rhaglen Sicrwydd Ansawdd a Gwella (RhSAG) yn cefnogi safonau proffesiynol ac ansawdd gwasanaeth. Mae'r RhSAG yn cynnwys monitro parhaus, adolygiadau cyfnodol, ac asesiad allanol bob pum mlynedd, fel sy'n ofynnol gan y Safonau

Ffocws y Tîm Rheoli Archwilio yw ymgorffori'r drefn newydd, a gefnogir gan ddatblygu methodolegau archwilio newydd i roi arweiniad i staff, rhaglen hyfforddi a datblygu a'r diweddariadau i'r Strategaeth Archwilio a'r Siarter a ystyriwyd gan y Pwyllgor yn ei gyfarfod ym mis Mawrth.

Cafodd yr asesiad allanol 5 mlynedd diweddaraf gyda SAMSC ei gwblhau a'i adrodd i'r Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio ym mis Mawrth 2023, dan arweiniad y Prif Archwilydd yng

ngyhngorau Sir Fynwy / Dinas Casnewydd, a bennwyd i ymgymryd ag asesiad cymheiriaid o wasanaeth Archwilio Mewnol Cyngor Caerdydd. Nid yw'r asesiad wedi nodi unrhyw ddiffyg cydymffurfio na diffyg cydymffurfio rhannol. Disgwylir yr asesiad allanol nesaf erbyn mis Mawrth 2028, a bydd yn asesu cydymffurfio â'r SAMB yn Sector Cyhoeddus y DU.

1.5 Datblygiad Proffesiynol Parhaus

Cafodd gwaelodlin cryf o wybodaeth a sgiliau ei gydnabod ar draws y Tîm Archwilio Mewnol trwy adolygiad blynyddol y Rheolwr Archwilio, wedi ei lywio gan adolygiadau personol ac asesiadau sgiliau

Mae staff archwilio wedi ffurfioli amcanion ar gyfer 2025/26 yn unol ag amserlenni corfforaethol. Mae Cynllun Hyfforddi ar waith ar gyfer pob archwilydd, gydag anghenion ychwanegol wedi'u nodi trwy adolygiadau personol, goruchwyliaeth, asesiadau ôl-archwilio, a phwyntiau dysgu wedi'u cofnodi. Yn ogystal, cytunwyd ar gyllid ar gyfer un Archwilydd i ddechrau'r cymhwyster Archwilydd Mewnol Ardystiedig (AMA) gyda'r Sefydliad Archwilwyr Mewnol yr hydref hwn.

2. Crynodeb o'r Gwaith a Gyflawnwyd

Mae'r crynodeb archwilio canlynol yn ymdrin â'r rhaglen waith ar gyfer 2025/26, a'r gweithgareddau, yr adnoddau, y canfyddiadau a'r mesurau perfformiad cysylltiedig yn chwarter tri 2025/26.

2.1 Gweithgareddau Presennol

Mae unrhyw archwiliadau a oedd wedi'u targedu i'w cwblhau yn 2024/25, ond a oedd yn parhau ar ddiwedd y flwyddyn, wedi'u cwblhau.

Mae'r Tîm Archwilio Mewnol wedi bod yn bwrw ymlaen â Chynllun 2025/26 ac wedi darparu cyngor a chanllawiau ddylunio rheolaeth a sicrwydd lle mae angen wedi'i nodi ac mewn achosion o newid prosesau.

Ar 31 Rhagfyr 2025, mae 38 o archwiliadau newydd wedi'u cwblhau hyd at y cam drafft o leiaf, ac mae 31 o archwiliadau blwyddyn flaenorol wedi'u cwblhau. Ceir crynodeb o allbwn a'r barnau archwilio isod.

Ffigur 1. Allbynnau a barnau archwilio (ar 31 Rhagfyr 2025)

Statws	Nifer yr archwiliadau a gwblhawyd	Barn				
		Effeithiol	Effeithiol gyda lle i wella	Annigonol ac angen gwelliant mawr	Anfoddhaol	Ni roddwyd barn
Drafft	21	1	16	4	0	0
Terfynol	48	4	30	3	2	9
CYFANSWM	69	5	46	7	2	9
	38	Ymgysylltiadau Archwilio Newydd a gwblhawyd				
	31	Ymgysylltiadau Archwilio a orffennwyd o 2024/25				

Dros y cyfnod adrodd, cyhoeddwyd 1 adroddiad 'anfoddhaol' drafft, a 4 adroddiad lle rhoddwyd barn o 'annigonol ac angen gwelliant mawr'. Rhoddir gwybodaeth am yr archwiliadau hyn yn Adran 2.4 – Canfyddiadau Critigol neu Dueddiadau sy'n Dod i'r Amlwg.

Ffigur 2. Allbynnau a barnau archwilio 2025/26 (ar 31 Rhagfyr 2025)

Rhif	Ymgysylltiad Archwilio Sicrwydd	Barn Archwilio
1.	Byw â Chymorth	Effeithiol
2.	Dŵr Gwyn Rhyngwladol Caerdydd	
3.	Gofal Cartref	Effeithiol gyda lle i wella
4.	Cydymffurfiaeth Statudol	
5.	Ysgol Gynradd Gabalfa	
6.	Ysgol Greenhill	
7.	Ysgol Gynradd Sant Padrig	
8.	Gwasanaethau Dydd Iechyd Meddwl	
9.	Canolfan Blant Integredig Trelái a Chaerau	
10.	Gwasanaeth Cyfleusterau i'r Anabl	
11.	Rheoli Risg Technoleg	
12.	Gwerth am Arian - Buddsoddi i Arbed	
13.	Ymdrin â Chwynion Corfforaethol	
14.	Diogelu	
15.	Gwasanaeth Cerdd	
16.	Ysgol Uwchradd y Dwyrain	
17.	Gwasanaethau Profedigaeth	
18.	Trafnidiaeth Ysgol	

Rhif	Ymgysylltiad Archwilio Sicrwydd	Barn Archwilio
19.	Treth Gyngor	
20.	Pensiynau a Buddsoddiadau	
21.	Cyllidebau Diffyg / Rheolaeth Ariannol Ysgolion	
22.	Ysgol Gynradd Gatholig Sant Philip Evans	
23.	Ysgol Gynradd yr Eglwys yng Nghymru Sant Paul	
24.	Ysgol Melin Gruffydd	
25.	Ysgol Pwll Coch	
26.	Milltiredd a Chynhaliaeth	Annigonol, angen Gwelliant mawr
27.	Ystâd Fuddsoddi	
28.	Ysgol Gynradd Sant Cadog	
29.	Ysgol Glan Morfa	
30.	Ysgol Gyfun Gymraeg Bro Edern	Anfoddhaol
31.	UCD - Teulu Ysgolion Y Deryn	
Gwaith Archwilio gyda 'Dim Barn'		
32.	Cydbwyllgorau - Prosiect Gwyrdd	Ymgynghoriaeth, ardstiad, cyngor ac arweiniad
33.	Cydbwyllgorau – Awdurdod Iechyd Porthladd	
34.	Cydbwyllgorau - Archifau Morgannwg	
35.	Ffurflen Corff Bach - Cydbwyllgor y Gwasanaeth Mabwysiadu Cenedlaethol a Maethu Cymru	
36.	Grant Arloesi	
37.	Taliadau a Phrosesau Prynu - HRhR 2025/2026	Risg Rheoli
38.	Cyflogres ac AD - HRhR 2025/2026	Hunanasesiadau
Archwiliadau wedi'u Cwblhau o'r Flwyddyn Flaenorol		
39.	Prosesau Cyflogres ac AD 2023/24	Effeithiol
40.	Dyraniadau, Gosodiadau a Lleoedd Gwag	
41.	Pryniadau, Taliadau a Phrosesau - profi yn ystod y flwyddyn	
42.	Adennill Incwm	Effeithiol gyda lle i wella
43.	Ysgol Gynradd Llys-faen	
44.	Tîm Dyletswydd Argyfwng	
45.	Gofal Preswyl	
46.	Gwasanaethau Llywodraethwyr	
47.	Ysgol Gynradd yr Holl Saint	
48.	Ysgol Uwchradd Caerdydd	
49.	Ysgol Hamadryad	

Rhif	Ymgysylltiad Archwilio Sicrwydd	Barn Archwilio
50.	Ysgol Gynradd Tredelerch	
51.	Ysgol Uwchradd yr Eglwys yng Nghymru Teilo Sant	
52.	Ysgol Gyfun Radur	
53.	Cyflogres ac AD, Profi yn Ystod y Flwyddyn 2024/25	
54.	Datblygu ac Adfywio Tai	
55.	Ysgol Uwchradd Corpus Christi	
56.	Archwiliad dilynol – Falconwood	
57.	Ysgol Meadowbank	
58.	Ysgol Plasmawr	
59.	Ysgol Gynradd Llanedern	
60.	Arian Piced a Chynilion Plant	
61.	Datgan Buddiannau	
62.	Rhaglenni a Phrosiectau	
63.	Ysgol Gynradd Coryton	
64.	Ysgol Gynradd y Tyllgoed	
65.	Rheolaethau Caffael o Dan Drothwy'r Tendr	Annigonol, angen Gwelliant mawr
66.	Storfeydd Ffordd Lamby	
67.	Motocross Caerdydd	
68.	Adolygiad Cyngorol Ffreutur y Castell	Dim Barn
69.	Adolygiad Ar Ôl Cau Neuadd Dewi Sant	

Ni roddwyd barn sicrwydd i'r allbynnau canlynol, ac amlinellir y rhesymau isod:

Ffigur 3. Archwiliadau a gwblhawyd heb farn sicrwydd (ar 31 Rhagfyr 2025)

Archwiliad	Sylwadau
Cydbwyllgorau - Prosiect Gwyrdd	Gwaith i gefnogi cwblhau'r Datganiad Cyfrifon, 2024/25
Cydbwyllgorau – Awdurdod Iechyd Porthladd	
Cydbwyllgorau - Archifau Morgannwg	
Ffurflen Corff Bach - Cydbwyllgor y Gwasanaeth Mabwysiadu Cenedlaethol a Maethu Cymru	Ardystiad
Grant Arloesi	
Taliadau a Phrosesau Prynu - HRhR 2025/2026	Hunanasesiadau Rheoli Risg (HRhRau)
Cyflogres ac AD - HRhR 2025/2026	

Dangosir statws yr adroddiad ar gyfer y flwyddyn hyd yn hyn yn **Atodiad A**.

2.2 Adnoddau

Er mwyn cefnogi cydymffurfiaeth a rheolaeth yn ystod gweithredu'r system Cynllunio Adnoddau menter (CAM/ERP) corfforaethol, mae adnoddau wedi'u neilltuo o'r tîm archwilio (0.5 CALI/FTE Prif Archwilydd a 0.5 CALI/FTE Uwch Archwilydd) yn weithredol o ddiwedd y flwyddyn ariannol. Er mwyn cynnal gwasanaeth archwilio gwydn, mae recriwtio ar y gweill ar gyfer un Uwch Archwilydd ychwanegol (1.0 FTE) ac un Archwilydd ychwanegol (0.5 FTE). Mae'r cynllun archwilio cryno a gyflwynir yn eitem 9.2 ar yr agenda wedi'i ddatblygu ar y rhagdybiaeth y bydd y swyddi hyn yn eu lle o fis Ebrill 2026.

Bu un achos o absenoldeb salwch hirdymor yn ystod y cyfnod hwn. Cofnododd dadansoddiad o daflenni amser 904 diwrnod codi tâl yn erbyn targed pro-rata o 1149 o ddiwrnodau, gyda'r amrywiad i'w briodoli'n bennaf i salwch, absenoldeb ychwanegol a hyfforddiant. Er gwaethaf hyn, mae allbwn archwilio cyffredinol wedi parhau i fod yn gadarnhaol (cyfeiriwch at Adran 3.2 – Perfformiad).

Mae amser ar gael ar gyfer gweithgareddau datblygu archwilio, ac mae'r holl archwilwyr yn bwrw ymlaen â'u cynlluniau hyfforddi unigol yn unol â'r fframwaith Datblygiad Proffesiynol Parhaus (Adran 1.5)

2.3 Cynllun blynyddol

Cymeradwyodd y Pwyllgor Gynllun Archwilio 2025/26 yn ei gyfarfod ym mis Mawrth 2025. Ar yr adeg hon, fe'i hysbyswyd o'r sefyllfa yn erbyn Cynllun Archwilio 2024/25 gan gynnwys y targedau archwilio ar gyfer gweddill y chwarter. Rhoddwyd manylion hefyd ynghylch sut y byddai sicrwydd yn cael ei gyflawni ar gyfer ymgysylltiadau archwilio arfaethedig na fyddai'n cael eu cwblhau o Gynllun Archwilio 2024/25.

Mae Cynllun Archwilio 2025/26 (Atodiad B) yn cael ei osod yn flynyddol ond mae'n parhau i fod yn hyblyg ac yn destun asesiad ac adolygiad risg parhaus i fynd i'r afael â risgiau sy'n dod i'r amlwg. Gellir cyflwyno newidiadau yn ystod y flwyddyn lle bo hynny'n briodol. Yn Atodiad B, dangosir archwiliadau sy'n cael eu cwblhau o 2024/25 mewn llwyd at ddibenion olrhain ac i'w gwahaniaethu oddi wrth yr archwiliadau ar gyfer 2025/26.

Bu dechrau da o ran cyflawni Cynllun Archwilio 2025/26, er ei fod yn parhau i fod yn is na'r hyn a dargedwyd ar gyfer chwarter 3 (gweler Adran 3.2 – Perfformiad). Mae nifer o archwiliadau ar y gweill ac eraill wedi'u targedu, gyda'r bwriad o gyflawni'r 70% o'r Cynllun Archwilio a dargedwyd.

Caiff archwiliadau eu dyrannu ar sail sy'n darparu'r sicrwydd a'r gwerth mwyaf ac yn lliniaru unrhyw amhariad ar farn flynyddol y Rheolwr Archwilio ar amgylchedd rheoli'r Cyngor ar gyfer 2025/26. Ar ddiwedd y cyfnod adrodd roedd 7 ymgysylltiad archwilio ar y gweill fel a ganlyn.

Ffigur 4. Archwiliadau ar y gweill (ar 31 Rhagfyr 2025)

Archwiliadau ar y gweill ar 31 Rhagfyr 2025	
1.	Rhenti tai (ynghyd â HRhR)
2.	Rheoli Rhwydweithiau a Chyfathrebu
3.	Addysg - CTY
4.	Lleoliadau Gofal Plant
5.	Prif Gyfrifyddu
6.	System CAM Newydd – Cynghorol
7.	Cynghorol - Dull Profi Awtomeiddio Proses Robotig - Proses SAP a Chyfrifon Taladwy

O ystyried cyfran ac ehangder y Cynllun Archwilio a gwblhawyd ac sydd ar y gweill yn ystod y flwyddyn hyd yma, ni ystyrir bod risg i ddarparu barn archwilio lawn ar amgylchedd rheoli cyffredinol y cyngor eleni.

Ar ôl cwblhau'r archwiliadau sydd ar y gweill, dyrannwyd 18 archwiliad ychwanegol i'r tîm, fel a ganlyn. Ni fwriedir dechrau unrhyw archwiliadau pellach o Gynllun Archwilio 2025/26.

Ffigur 5. Archwiliadau yn Dechrau yn Chwarter 4

Archwiliadau yn Dechrau yn Chwarter 4	
1.	Prynu a Thaliadau - profion yn ystod y flwyddyn
2.	Cyfleuster Ailgylchu Deunyddiau
3.	Trethiant
4.	Defnydd o Ddeallusrwydd Artiffisial (DA)
5.	Cytundebau Fframwaith
6.	Partneriaeth Caffael Ardal
7.	Archifau Morgannwg
8.	Ysgol Uwchradd Mair Ddihalog
9.	Rheolaethau Ceginau Ysgol - Archwiliad Cynghorol
10.	Rheoli Rhandiroedd
11.	Ysgol Groes-wen
12.	Ysgol Gynradd Pentre-baen
13.	Cyfranogiad y Fenter Twyll Genedlaethol (MTG/NFI)

Archwiliadau yn Dechrau yn Chwarter 4	
14.	Ysgol Uwchradd Cantonian
15.	Ysgol Nant Caerau
16.	Ysgol Glan Ceubal
17.	Gwasanaeth Mabwysiadu Cenedlaethol a Maethu Cymru - Caffael
18.	Sicrwydd TAW Ysgolion

2.4 Canfyddiadau critigol neu dueddiadau sy'n dod i'r amlwg (*Ch3 2025/26*)

Dros y cyfnod adrodd mae un adroddiad anfoddhaol wedi ei gwblhau, a phedwar adroddiad drafft wedi eu rhoi sydd â barnau sicrwydd o 'annigonol ag angen gwelliant sylweddol'. Ceir manylion yn y paragraffau canlynol.

Yn ei gyfarfod ym mis Tachwedd, cyngorwyd y Pwyllgor bod adroddiad drafft wedi'i gyhoeddi yn darparu barn sicrwydd anfoddhaol o ran yr Uned Cyfeirio Disgyblion (UCD) – Teulu Ysgolion Y Deryn. Nododd yr archwiliad faterion rheoli mewn nifer o feysydd allweddol, gan gynnwys llywodraethiant, gweinyddu ariannol, rheoli cyllideb, caffael a rheoli asedau. Roedd materion penodol yn cynnwys fframweithiau llywodraethu anghyflawn, goruchwyliaeth annigonol, gwariant amheus ac wedi ei gam-godio, arferion caffael anghyson, ac absenoldeb cofrestr asedau. Rhoddwyd cyfrifoldebau goruchwyllo i Bennaeth Ysgol Uwchradd Fitzalan fel rhan o becyn cymorth i'r UCD fynd i'r afael â materion rheoli. Mae'r adroddiad archwilio bellach wedi'i gwblhau, gydag ymgysylltiad â'r Cyfarwyddwr Addysg a rheolwyr yr UCD, a darperir crynodeb gweithredol yn Atodiad C er gwybodaeth.

Rhoddodd archwiliad yn ymwneud ag Ystâd Fuddsoddi'r Cyngor farn o annigonol ac angen gwelliant mawr. Canfu'r archwiliad fod strwythurau llywodraethu, safonau prisio proffesiynol, a phrosesau monitro ariannol ar waith, wedi'u cefnogi gan alluoedd adrodd CIVICA a fframweithiau polisi clir sy'n cynnwys ystyriaethau ACLI. Fodd bynnag, mae risgiau allweddol yn parhau, gan gynnwys dogfennau llywodraethu sydd wedi dyddio, diffyg cofrestr risg bwrrpasol, ôl-groniad sylweddol o adolygiadau rhent, anghysondebau cysoni incwm, a bylchau mewn dogfennaeth prydles. Mae mynd i'r afael â'r materion hyn yn brydlon yn hanfodol i ddiogelu targedau incwm, cryfhau tryloywder, a sicrhau rheolaeth risg effeithiol ar draws y portffolio ystâd fuddsoddi.

Rhoddwyd barn o annigonol ac angen gwelliant mawr ar gyfer Milltired a Chynhaliaeth. Mae'r canfyddiadau'n dangos bod angen newid diwylliannol i wreiddio cydymffurfiaeth a pherchnogaeth reolaethol gryfach, law yn llaw â mynd i'r afael â chyfyngiadau technoleg o fewn

systemau presennol a thrwy weithredu CAM yn y dyfodol. Mae argymhellion corfforaethol yn cael eu codi sy'n canolbwyntio ar wella rheolaeth a gyrru newid ymddygiad. Mae'r risgiau allweddol yn cynnwys diffyg cydymffurfio â pholisïau, gyda'r goblygiadau ariannol, adennill TAW ac iechyd a diogelwch cysylltiedig. Roedd materion rheoli allweddol yn cynnwys cydymffurfiaeth wael â rheolaethau milltiroedd a chynhaliadau, yn enwedig awdurdodiadau gyrrwyr anghyflawn neu wedi dyddio, uwchlwytho dogfennau anghywir, a thystiolaeth derbynebaw annigonol, gan gyfaddawdu ar ofynion CTheF a rhai'r Cyngor.

Rhoddodd archwiliad Ysgol Gynradd Sant Cadog farn o annigonol ac angen gwelliant mawr oherwydd gwelliannau cydymffurfio a rheoli sydd eu hangen. Er yr arsylwyd ar nifer o arferion cadarnhaol, gan gynnwys monitro ariannol rheolaidd, alinio â meddalwedd FMS, goruchwylio iechyd a diogelwch effeithiol, a pholisïau craidd sefydledig, mae sawl maes yn parhau lle nad yw rheolaethau yn cael eu cymhwyso'n gyson eto. Mae'r rhain yn cynnwys yr angen am eglurder ynghylch awdurdodiadau dirprwyedig a Rheoliadau Ariannol, gwell goruchwyliaeth dros wariant asiantaethau, trefniadau llywodraethu cryfach ar gyfer cronfeydd preifat, i drothwyon caffael gael eu teilwra i amgylchedd ysgol, a gwelliannau i gyflawnrwydd y gofrestr asedau.

Rhoddwyd barn o annigonol ac angen gwelliant mawr ar gyfer archwiliad Ysgol Glan Morfa oherwydd y gwelliannau cydymffurfio a rheoli sydd eu hangen. Nododd yr adolygiad rai arferion cadarnhaol fel monitro ariannol rheolaidd, goruchwylio iechyd a diogelwch, a bodolaeth polisïau allweddol. Fodd bynnag, roedd gwendidau o ran trefniadau llywodraethu, gan gynnwys datganiadau rhoddion, lletygarwch a nawdd, bylchau mewn rheolaethau ariannol fel awdurdodiadau dirprwyedig anghyflawn, gwahanu cyfyngedig ar ddyletswyddau, gwiriadau annibynnol annigonol, a gwendidau mewn gwirio anfonebau asiantaethau ac ymwybyddiaeth o TAW. Roedd materion rheoli pellach yn ymwneud ag absenoldeb ffioedd gosod diffiniedig, cofrestr contract, cofrestr asedau cyflawn, a dogfennaeth ategol ddigonol ar gyfer trafodion cardiaid prynu.

2.5 Canfyddiadau Gwerth am Arian (*Ch2 2025/26*)

Ni chwblhawyd unrhyw archwiliadau gwerth am arian yn ystod y cyfnod adrodd. Fodd bynnag, mae gan fwyafrif llethol yr archwiliadau a gynhaliwyd gan y Tîm Archwilio Mewnol amcanion sy'n cwmpasu sicrwydd gwerth am arian, sy'n darparu lefel foddhaol gyffredinol o sicrwydd ar gyfer y cyfnod adrodd. Fodd bynnag, o fewn archwiliad â barn sicrwydd is neu archwiliad cynghorol gydag argymhellion â blaenoriaeth uchel, byddai bylchau rheolaeth sydd angen mynd i'r afael â

nhw er mwyn rhoi sicrwydd bod amcanion y gwasanaethau hyn yn cael y sylw priodol o ran cyfuniad o ddarbodaeth, effeithlonrwydd ac effeithiolrwydd.

3. Perfformiad Archwilio a Gwerth Ychwanegol

3.1 Gwerth Ychwanegol

Mae cyfarfodydd Perthnasoedd i Reolwyr yn parhau i gael eu cynnal gyda Chyfarwyddwyr a'u cynrychiolwyr yn chwarterol, gyda ffocws penodol yn cael ei roi i ddeall y blaenoriaethau a'r risgiau o fewn pob tîm rheoli, a'r newidiadau i systemau neu brosesau a gynlluniwyd neu sydd ar y gweill, er mwyn cyfarwyddo cyngor archwilio a llywio'r gwaith o gynllunio ymgysylltiadau archwilio.

Mae adborth gan gleientiaid archwilio wedi bod yn gadarnhaol gyda boddhad o 100% a chyda 91% o gleientiaid yn sgorio pob maes o'u harchwiliad fel da neu ardderchog. Dim ond un cleient nododd nad oedden nhw'n siŵr a oedd eu harchwiliad yn ychwanegu gwerth.

Yn yr allbynnau archwilio a gyhoeddwyd hyd yma (ar 31 Rhagfyr 2025), gwnaed 328 o argymhellion, cytunwyd ar 126 o argymhellion, ac mae'r holl argymhellion eraill yn cael eu hystyried gan gleientiaid archwilio drwy allbynnau archwilio drafft. Mae'r rhain wedi eu crynhoi isod:

Ffigur 6. Argymhellion a godwyd ac a gytunwyd

Sgôr	Argymhellion a wnaed	Argymhellion a gytunwyd	Argymhellion sy'n cael eu hystyried
Coch	21	13	8
Coch / oren	183	63	120
Oren / gwyrdd	115	46	69
Gwyrdd	9	4	5
CYFANSWM	328	126	202

3.2 Perfformiad

Fel yr amlinellir yn adran 2.1 ('Gweithgareddau Cyfredol'), blaenoriaethau ac ymagwedd y Tîm Archwilio Mewnol yn ystod y chwarter oedd datblygu Cynllun 2025/26 a rhoi cyngor a chanllawiau ar ddylunio rheolaeth a sicrwydd lle mae angen wedi'i nodi ac mewn achosion o newid prosesau.

Mae Ffigur 7 yn cynnwys y dangosyddion a'r targedau perfformiad ar gyfer 2024/25, ynghyd â'r canlyniadau ar gyfer 2024/25 i'w hystyried ac i dderbyn sylwadau gan y Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio.

Ar ddechrau'r flwyddyn, pennwyd targed arfaethedig ar gyfer cyflawni'r Cynllun Archwilio ar 70% a'i integreiddio i'r prosesau cynllunio archwilio a rheoli perfformiad. Mae'r targed yn cael ei ystyried i fod yn ymestynnol ac yn gyraeddadwy ac mae perfformiad yn y flwyddyn hyd yma er yn is na'r targed pro-rata, yn cynrychioli sefyllfa cymharol gryf. Mae adran '2.3 – Cynllun Blynyddol' yn rhoi manylion yr archwiliadau sydd ar y gweill ac eraill wedi'u targedu, gyda'r bwriad o gyflawni'r 70% a dargedwyd yn y Cynllun Archwilio.

Fel y nodir yn Adran 2.2 – Adnoddau, mae allbwn archwilio'r tîm wedi bod yn gadarnhaol dros y chwarter, yn enwedig wrth ystyried argaeledd staff oherwydd salwch, absenoldeb ychwanegol a hyfforddiant.

Mae nifer o archwiliadau wedi'u cwblhau o'r flwyddyn ariannol ddiwethaf, fel y dangosir yn ffigur 2, ac mae sylw yn cael ei roi i gwblhau adroddiadau archwilio drafft yn amserol. Mae sylw hefyd yn cael ei roi i gyflwyno adroddiadau drafft o fewn targed o bedair wythnos wedi cwblhau gwaith maes archwilio yn y flwyddyn hyd yma sy'n parhau i fod yn is na'r targed.

Mae Aelodau'r Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio wedi cymryd diddordeb penodol mewn perfformiad yn erbyn canran yr argymhellion archwilio a weithredwyd o fewn yr amserlen y cytunwyd arni, sydd wedi bod yn is na'r targed ers nifer o flynyddoedd. Cynigir targed o 80% ar gyfer 2025/26, sy'n cynrychioli disgwyliad parhaus o gyflawniad uchel o ran y camau rheoli y cytunwyd arnynt, a gwelliant disgwyliedig i berfformiad cyfarwyddiaethau oddi ar 2024/25. Nid yw'r mesur perfformiad wedi ei gyflawni yn ystod y flwyddyn hyd yma a bydd yn parhau i gael sylw mewn cyfarfodydd rheoli perthynas archwilio ac wrth ymgysylltu â'r UDRh.

Ffigur 7. Perfformiad yn erbyn y targedau ar gyfer 2025/26 (hyd yma)

Dangosydd Perfformiad	Canlyniad 2024/25	Targed 2025/26	Canlyniad Ch1	Canlyniad Ch2	Canlyniad Ch3
Canran y Cynllun Archwilio a gwblhawyd	57%	70%	16%	30%	44%
Nifer cyfartalog y diwrnodau archwilio cynhyrchiol fesul CALI	145	150	28.53	62.35	90.79
Nifer cyfartalog yr archwiliadau wedi'u cwblhau fesul CALI	5.47	8	2.68	4.02	5.36
Canran yr allbynnau archwilio drafft a gyflawnwyd o fewn pedair wythnos	84%	90%	79%	81%	82%
Canran yr argymhellion archwilio a roddwyd ar waith o fewn yr amserlen y cytunwyd arni	63%	80%	57%	56%	61%

3.3 Gweithredu'r Cynllun Archwilio

Yn ogystal â monitro a rheoli nifer yr archwiliadau a gwblheir, caiff ymgysylltiadau archwilio eu dyrannu er mwyn sicrhau bod ehangder o sicrwydd erbyn diwedd y flwyddyn ariannol, a bod hwnnw'n sail ar gyfer barn flynyddol y Rheolwr Archwilio.

Fel yr amlinellir yn adran 2.1 – Gweithgareddau Cyfredol, cwblhawyd 38 o ymgysylltiadau archwilio newydd yn y flwyddyn ariannol hyd yma. Dangosir sefyllfa bresennol Cynllun Archwilio llawn 2025/26 yn **Atodiad B** – Cynllun Archwilio.

3.4 Argymhellion

Ceir crynodeb o'r argymhellion archwilio a'r cynnydd ar y dyddiad adrodd yn **Atodiad D**. Mae tracwyr argymhellion llawn ar yr argymhellion sydd ar agor, a'r rhai a gwblhawyd ers y pwyllgor diwethaf, ar gael i Aelodau'r Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio drwy wefan SharePoint er gwybodaeth ac i gyfeirio atyn nhw.

Ffigur 8. Dyddiadau diwygiedig ar gyfer rhoi argymhellion ar waith a'r statws

Cyfarwyddiaeth / Categori Archwilio	Nifer yr argymhellion gyda dyddiadau diwygiedig	Camau gweithredu bellach wedi'u rhoi ar waith	Camau gweithredu ar agor o hyd
Sylfaenol	18	17	1
Corfforaethol	51	37	14
Allanol a grantiau	5	5	0
Pobl a Chymunedau	1	1	0

Cyfarwyddiaeth / Categori Archwilio	Nifer yr argymhellion gyda dyddiadau diwygiedig	Camau gweithredu bellach wedi'u rhoi ar waith	Camau gweithredu ar agor o hyd
Oedolion, Tai a Chymunedau	56	49	7
Gwasanaethau Plant	32	30	2
Datblygu Economaidd	92	56	36
Addysg a Dysgu Gydol Oes	47	32	15
Cynllunio, Trafnidiaeth a'r Amgylchedd	42	36	6
Adnoddau	50	47	3
Llywodraethu a Gwasanaethau Cyfreithiol	7	7	0
Rheoli Gwastraff	7	4	3
	408	321	87
Ysgolion	279	242	37
CYFANSWM	687	563	124

DS - Dylid nodi bod y tabl uchod yn cynrychioli'r sefyllfa ar 31 Rhagfyr 2025, tra bod yr atodiadau olrhain argymhellion yn dangos y sefyllfa fanwl yn erbyn pob argymhelliad ar y dyddiad agosaf posibl i bob cyfarfod Pwyllgor.

4. Casgliad

4.1 Crynodeb

Mae SAMBau Sector Cyhoeddus y DU wedi bod yn weithredol ers mis Ebrill 2025. Mae'r Tîm Rheoli Archwilio wedi parhau i ganolbwyntio ar ymgorffori'r drefn hon trwy fethodolegau archwilio newydd, rhaglen hyfforddi a datblygu, a'r diweddariadau i'r Strategaeth Archwilio a'r Siarter a ystyriwyd gan y Pwyllgor ym mis Mawrth.

Bu dechrau da o ran cyflawni Cynllun Archwilio 2025/26, er ei fod yn parhau i fod yn is na'r hyn a dargedwyd yn chwarter 3 (gweler Adran 3.2 – Perfformiad). Mae nifer o archwiliadau ar y gweill ac eraill wedi'u targedu, gyda'r bwriad o gyflawni'r 70% targedig yn y Cynllun Archwilio. Caiff archwiliadau eu dyrannu ar sail sy'n darparu'r sicrwydd a'r gwerth mwyaf ac yn lliniaru unrhyw amhariad ar farn flynyddol y Rheolwr Archwilio ar amgylchedd rheoli'r Cyngor ar gyfer 2025/26. Mae adran '2.3 – Cynllun Blynyddol' yn darparu manylion yr archwiliadau sydd ar y gweill ac eraill a dargedwyd dros weddill y flwyddyn ariannol.

O ystyried cyfran ac ehangder y Cynllun Archwilio sydd wedi'i gwblhau ac sydd ar y gweill yn ystod y flwyddyn hyd yma, ni ystyrir bod risg i ddarparu barn archwilio lawn ar amgylchedd rheoli cyffredinol y cyngor eleni.

Mae archwiliadau o'r flwyddyn flaenorol wedi'u cwblhau, ac mae ymdrechion yn parhau i gwblhau'r adroddiadau drafft cyfredol yn brydlon. Rhoddir pwyslais ar gyhoeddi adroddiadau drafft o fewn pedair wythnos i waith maes ac atgyfnerthu gweithredu argymhellion yn amserol trwy gyfarfodydd perthynas archwilio ac ymgysylltu ag UDRh.

Ar ôl i'r Pwyllgor ystyried penodi'r Rheolwr Archwilio yn Gyfarwyddwr Rhwydwaith Gwres Caerdydd, Corff Diben Arbennig hyd braich y mae'r Cyngor yn berchen arno'n llwyr ym mis Mawrth, bydd y Prif Weithredwr yn ffurfioli newidiadau i'r Bwrdd yn fuan. Bydd mesurau diogelu annibyniaeth y rôl hon nad yw'n un archwilio, fel y cytunwyd yn flaenorol gan y Pwyllgor, yn berthnasol.

Statws Adroddiad (yn gywir ar 31 Rhagfyr 2025)

Statws Adroddiad (yn gywir ar 31 Rhagfyr 2025)

Barn Archwilio	Maes Archwilio	Argymhellion Risg Uchel		Statws (Os nad yw terfynol)
		Wedi ei Gynnig	Wedi ei Gytuno	
Sylfaenol / Uchel				
Effeithiol	Taliadau a Phrosesau Prynu, Profi yn Ystod y Flwyddyn (dygwyd ymlaen)			
	Prosesau Cyflogres ac AD 2023/24 (dygwyd ymlaen)			
Effeithiol gyda lle i wella	Rheoli Trysorlys (dygwyd ymlaen)			Drafftiau Cyhoeddwyd
	Rheoli Risg Technoleg			
	Gwerth am Arian - Buddsoddi i Arbed			
	Ymdrin â Chwynion Corfforaethol			
	Treth Gyngor			
	Pensiynau a Buddsoddiadau			
	Cyflogres ac AD – Profi yn Ystod y Flwyddyn 2024/25 (dygwyd ymlaen)			
	Adennill Incwm (dygwyd ymlaen)			
	Rhaglenni a Phrosiectau (dygwyd ymlaen)			
	Diogelu			
Annigonol angen Gwelliant mawr	Milltiredd a Chynhaliaeth	1		Drafft
	Rheolaethau Caffael o Dan Drothwy'r Tendr (dygwyd ymlaen)			
	Storfeydd Ffordd Lamby (dygwyd ymlaen)	1	1	
Canolig				
Effeithiol	Dŵr Gwyn Rhyngwladol Caerdydd			Drafft
	Byw â Chymorth			
	Dyraniadau, gosodiadau a lleoedd gwag (dygwyd ymlaen)			
Effeithiol gyda lle i wella	Tongwynlais (dygwyd ymlaen)			Drafftiau Cyhoeddwyd
	Ysgol Uwchradd Gatholig Corpus Christi (dygwyd ymlaen)			
	Cynnal a Chadw Priffyrdd (dygwyd ymlaen)			
	Ysgol Greenhill			
	Ysgol Gynradd Sant Padrig			
	Ysgol Gynradd Gabalfa			

Barn Archwilio	Maes Archwilio	Argymhellion Risg Uchel		Statws (Os nad yw terfynol)
		Wedi ei Gynnig	Wedi ei Gytuno	
	Canolfan Blant Integredig Trelái a Chaerau			
	Gwasanaeth Cerdd	1		
	Trafnidiaeth Ysgol			
	Cyllidebau Diffyg / Rheolaeth Ariannol Ysgolion			
	Ysgol Gynradd Gatholig Sant Philip Evans			
	Ysgol Gynradd yr Eglwys yng Nghymru Sant Paul			
	Ysgol Melin Gruffydd			
	Ysgol Pwll Coch			
	Ysgol Gynradd Llys-faen (dygwyd ymlaen)			
	Tîm Dyletswydd Argyfwng (dygwyd ymlaen)			
	Gofal Preswyl (dygwyd ymlaen)			
	Gwasanaethau Llywodraethwyr (dygwyd ymlaen)			
	Ysgol Gynradd yr Holl Seintiau (dygwyd ymlaen)			
	Ysgol Uwchradd Caerdydd (dygwyd ymlaen)			
	Ysgol Hamadryad (dygwyd ymlaen)			
	Ysgol Gynradd Tredelerch (dygwyd ymlaen)			
	Ysgol Uwchradd yr Eglwys yng Nghymru Teilo Sant (dygwyd ymlaen)			
	Ysgol Uwchradd Radur (dygwyd ymlaen)			
	Cynilion Plant (Arian Piced) (dygwyd ymlaen)			
	Ysgol Gynradd Llanedern (dygwyd ymlaen)			
	Ysgol Gyfun Gymraeg Plasmawr (dygwyd ymlaen)			
	Ysgol Meadowbank (dygwyd ymlaen)			
	Gwasanaethau Dydd Iechyd Meddwl			
	Ysgol Uwchradd y Dwyrain			
	Ysgol Gynradd Coryton (dygwyd ymlaen)			
	Datgan Buddiannau (dygwyd ymlaen)			
	Gofal Cartref			
	Cydymffurfiaeth Statudol			
	Gwasanaeth Cyfleusterau i'r Anabl			

Barn Archwilio	Maes Archwilio	Argymhellion Risg Uchel		Statws (Os nad yw terfynol)
		Wedi ei Gynnig	Wedi ei Gytuno	
	Gwasanaethau Profedigaeth			
	Y Tyllgoed (dygwyd ymlaen)			
Annigonol gydag angen gwelliant mawr	Atgyweiriadau a Chynnal a Chadw Adeiladau (dygwyd ymlaen)	2		Drafftiau
	Lleoliadau Anghofrestredig (dygwyd ymlaen)	1		Cyhoeddwyd
	Motocross Caerdydd (dygwyd ymlaen)	2		
	Ysgol Uwchradd Llanisien (dygwyd ymlaen)	1		
Anfoddhaol	Ystâd Fuddsoddi	2		
	Ysgol Gynradd Sant Cadog	2		
	Ysgol Glan Morfa	2		
	UCD - Teulu Ysgolion Y Deryn	7	7	Drafft
	Ysgol Gyfun Gymraeg Bro Eder	6	6	
Grantiau / Cyfrifon / Cyrff Allanol				
Dim sicrwydd ddrafft wedi'i rhoi	Adolygiad Cynghorol Storfeydd Brindley Road (dygwyd ymlaen)	2		Barn
	Adolygiad Cynghorol Ffreutur y Castell (dygwyd ymlaen)			
	Adolygiad ar ôl cau Neuadd Dewi Sant (dygwyd ymlaen)			
	Cydbwyllgorau - Prosiect Gwyrdd	Datganiad		
	Cydbwyllgorau – Awdurdod Iechyd Porthladd	Adolygiadau Cyfrifon /		
	Cydbwyllgorau - Archifau Morgannwg	Ardystiadau / Cymorth		
	Ffurflen Corff Bach - Cydbwyllgor y Gwasanaeth Mabwysiadu Cenedlaethol a Maethu Cymru	Ardystiad		
	Grant Arloesi			
	Taliadau a Phrosesau Prynu - HRhR 2025/2026	Hunanasesiadau Rheoli Risg		
	Cyflogres ac AD - HRhR 2025/2026	(HRhRau)		

CYNLLUN ARCHWILIO, 2025/26

Cynllun Archwilio, 2025/26

Categori Archwilio	Risg	Math o Ymgysylltiad	Dosbarthiad CIPFA	Cynllun Archwilio 2024/25	Cynllun Archwilio 2025/26	Aseiniad	Diwrnodau	Cwmpas Archwiliad	Mater Cenedlaethol	Statws Allbwn Archwilio 31/12/2025	Barn Archwilio	
Archwiliadau Sylfaenol - Sicrwydd A151												
Taliadau a Phrosesu Prynu	Uchel	Sicrwydd	Codir Tâl Amdanynt	50	30	HRhR	5	Mae Pryniannau a Thaliadau yn cydymffurfio, yn awdurdodedig, yn gywir ac yn amserol		Fersiwn Derfynol wedi'i Chyhoeddi	Dim Barn	
Taliadau a Phrosesau Prynu, Profi yn ystod y flwyddyn						0	Fersiwn Derfynol wedi'i Chyhoeddi					Effeithiol
Profi yn ystod y flwyddyn						25						
Y Gyflogres ac AD				50	30	HRhR	5	Mae prosesau recriwtio yn dryloyw a chadarn, mae prosesau gwyliau yn cael eu llywodraethu'n dda, dim ond taliadau bona fide, awdurdodedig a chywir a wneir, gan atal, canfod ac adfer gwallau yn effeithiol		Fersiwn Derfynol wedi'i Chyhoeddi	Dim Barn	
Prosesau Cyflogres ac AD 2023/24						0	Fersiwn Derfynol wedi'i Chyhoeddi			Effeithiol		
Cyflogres ac AD – Profi yn Ystod y Flwyddyn 2024/25						0	Fersiwn Derfynol wedi'i Chyhoeddi			Effeithiol gyda Lle i Wella		
Profi yn ystod y flwyddyn						25						
Incwm a Dyledwyr				20	20	Incwm a Dyledwyr	20	Gweithredu trefniadau priodol i gofnodi, monitro ac adennill dyledion amrywiol.				
Rheoli Asedau				20	20	Rheoli Asedau	20	Cofnodi, monitro a rheoli asedau ffisegol yn effeithiol				
Treth Gyngor				20	20	Treth Gyngor	20	Cydymffurfio a rheoli, gyda phrosesau effeithiol ac effeithlon				
Rhenti Tai				0	10	Rhenti Tai	10	Rheolaethau effeithiol i sicrhau bod hawliadau dilys yn cael eu prosesu'n gywir				
Ardreth Annomestig Genedlaethol				0	20	Ardreth Annomestig Genedlaethol	20	Mae casglu a rheoli ardrethi busnes yn gweithio'n effeithiol ac yn effeithlon				
Prif Gyfrifyddu				0	20	Prif Gyfrifyddu	20	Mae'r brif system a'r prosesau cyfrifyddu yn cael eu rheoli'n dda ac yn gweithredu'n effeithiol				
Rheoli'r Trysorlys	0	0	Rheoli'r Trysorlys	0	Strategaeth rheoli trysorlys, llywodraethiant, rheoli risg a fframwaith monitro effeithiol							
BT / LTLI / CGDG				20								
Rheoli'r Trysorlys				0								
Cyfanswm				180	170		170					
Archwiliad Corfforaethol				Cynllun Archwilio 2024/25	Cynllun Archwilio 2025/26	Aseinio	Diwrnodau					
Rheoli Risg	Uchel	Sicrwydd	Codir Tâl Amdanynt	15	15	Rheoli Risg Technoleg	15	Mae trefniadau rheoli risg yn effeithiol ac yn cael eu gweithredu'n gyson		Drafft wedi'i Gyhoeddi	Effeithiol gyda Lle i Wella	
Archwilio Contractau				40	40	Rheolaethau Caffael o Dan Drothwy'r Tendr	0	Cydymffurfiaeth, rheolaeth a darpariaeth effeithiol o ran amcanion contractau		Fersiwn Derfynol wedi'i Chyhoeddi	Annigonol ac Angen Gwelliant Mawr	
				Cytundebau Fframwaith	20							
				Contractau Dyfarniad Uniongyrchol	20							
Archwiliad TGCh				30	30	Parhad Busnes TG	15	Llywodraethiant, rheoli risg a rheolaeth effeithiol				
				Rheoli Rhwydweithiau a Chyfathrebu	15							
Menter Twyll Genedlaethol				Cyfranogiad	10	10	Menter Twyll Genedlaethol	10		Ymarfer gwrth-dwyll paru data		
Astudiaethau Gwerth am Arian				Sicrwydd	30	15	Buddsoddi i Arbed	15		Sicrwydd ar werth am arian mewn cynlluniau buddsoddi i arbed	Drafft wedi'i Gyhoeddi	Effeithiol gyda Lle i Wella
Storfeydd					20	10	Storfeydd Ffordd Lamby	0		Rheoli storfeydd yn effeithiol ac yn effeithlon, a rheoli stoc / offer	Fersiwn Derfynol wedi'i Chyhoeddi	Annigonol ac Angen Gwelliant Mawr
					Storfa - i'w gadarnhau	10						
Addysg - CTY					20	20	Addysg - CTY	20		Cyflawni amcanion, gyda chydymffurfiaeth a rheolaeth effeithiol		
Ymdrin â Chwynion Corfforaethol					30	20	Ymdrin â Chwynion Corfforaethol	20		Sicrwydd ar ymgorffori'r System Cwynion Cyngor Corfforaethol	Drafft wedi'i Gyhoeddi	Effeithiol gyda Lle i Wella
Dirprwyo a gwneud penderfyniadau				20	20	Dirprwyo a Gwneud Penderfyniadau	20	Cymhwyso awdurdod dirprwyedig a gwneud penderfyniadau yn effeithiol				
Moeseg a Gwerthoedd	20	10	Datgan Buddiannau	0	Llywodraethu a gweithdrefnau effeithiol, a gymhwysir yn gyson	Fersiwn Derfynol wedi'i Chyhoeddi	Effeithiol gyda Lle i Wella					
	Rhoddion a Lletygarwch	10										
Iechyd a Diogelwch	20	20	Iechyd a Diogelwch	20	Cymhwyso fframwaith iechyd a diogelwch y Cyngor yn effeithiol ac mewn ffordd sy'n cydymffurfio							
Diogelu	20	20	Diogelu	20	Prosesau llywodraethu a rheoli diogelwch effeithiol	Fersiwn Derfynol wedi'i Chyhoeddi	Effeithiol gyda Lle i Wella					
Pensiynau a Buddsoddiadau	20	20	Pensiynau a Buddsoddiadau	20	Cydymffurfiaeth a rheolaeth effeithiol	Drafft wedi'i Gyhoeddi	Effeithiol gyda Lle i Wella					
Trethiant	0	20	Trethiant	20	Cydymffurfio a rheoli effeithiol.							

Milltired a Chynhaliaeth				0	15	Milltired a Chynhaliaeth	15	Llywodraethiant, rheoli risg a rheolaeth effeithiol
Rheoli Fflyd				0	15	Rheoli Fflyd	15	Monitro a rheoli fflyd y Cyngor a'r fflyd lwyd yn effeithiol gan y gyfarwyddiaeth
Rhaglenni a Phrosiectau				20	0	Rhaglenni a Phrosiectau	0	Trefniadau llywodraethu prosiectau effeithiol, clir a chyson.
Caffael				20				
Trefniadau				20				
Llywodraethu								
Cyfanswm				355	300	Aseinio	300	
Archwiliad Penodol i Wasanaeth				Cynllun Archwilio 2024/25	Cynllun Archwilio 2025/26	Aseinio	Diwrnodau	
Cyngorol Gwasanaeth / Prosesau	Canolig	Cyngorol	Codir Tâl Amdanynt	30	85	Defnyddio Deallusrwydd Artiffisial	20	Ystyried y polisi DA, hyfforddiant ac arweiniad, rheoli risg a buddion
						Cyngorol Dull Profi Awtomeiddio Proses Robotig - Proses SAP a Chyfrifon Taladwy	10	Cyngor ar ddull profi awtomeiddio proses robotig ar gyfer y broses awtomeiddio Cyfrifon Taladwy yn SAP
						System Cynllunio Adnoddau Menter (CAM/ERP) Newydd	35	Cyngor a chymorth prosiectau
						Swyddfeydd Craidd	20	Ystyried trefniadau ar gyfer cydymffurfio, cydlynu a rheoli o ran symudiadau swyddfa
Adnoddau	Canolig	Sicrwydd		40	25	Adennill Incwm	0	Cyflawni amcanion gwasanaeth gyda chydymffurfiaeth a rheolaeth effeithiol
						Cyllidebu a Rhagweld (dygwyd ymlaen)	15	Sicrwydd ar gyllidebu a threfniadau rhagweld, gyda chefnogaeth Cyfrifeg
						Partneriaeth Caffael Ardal (dygwyd ymlaen)	10	Cyflawni amcanion gwasanaeth gyda chydymffurfiaeth a rheolaeth effeithiol
Llywodraethu a Gwasanaethau Cyfreithiol	Canolig	Sicrwydd		30	15	Archifau Morgannwg	15	Cyflawni amcanion gwasanaeth gyda chydymffurfiaeth a rheolaeth effeithiol
Pobl a Chymunedau	Canolig	Sicrwydd		30	25	Datblygu ac Adfywio Tai	0	Cyflawni amcanion gwasanaeth gyda chydymffurfiaeth a rheolaeth effeithiol
						Digartrefedd - Llety Dros Dro (dygwyd ymlaen)	15	
						Safonau'r Gymraeg	15	Cydymffurfio â Safonau'r Gymraeg ac amcanion gwasanaeth
						Gwasanaeth Mabwysiadu Cenedlaethol a Maethu Cymru - Caffael	10	Llywodraethu, cydymffurfio a rheoli mewnol effeithiol
Oedolion, Tai & Cymunedau	Canolig	Sicrwydd		150	90	Dyraniadau, gosodiadau a lleoedd gwag	0	Cyflawni amcanion gwasanaeth gyda chydymffurfiaeth a rheolaeth effeithiol
						Gofal Preswyl	0	
						Tîm Dyletswydd Argyfwng	0	
						Gwasanaeth Cyfleusterau i'r Anabl / Grantiau (dygwyd ymlaen)	15	
						Gofal Cartref (dygwyd ymlaen)	15	
						Gwasanaethau Dydd Anableddau Dysgu (dygwyd ymlaen)	15	
						Gwasanaethau Dydd Iechyd Meddwl (dygwyd ymlaen)	15	
						Byw â Chymorth (dygwyd ymlaen)	15	
						Proses Atgyweirio Tai	15	Codi tâl cywir ar gyfer jobsys, rheoli / sicrwydd costau, cydymffurfio a rheoli
Gwasanaethau Plant	Canolig	Sicrwydd		60	30	Cynllun Plant (Arian Poded)	0	
						Lleoliadau Anghofrestredig	0	
						CAMAU DILYNOL - Cartref Plant Falconwood	0	Cyflawni amcanion gwasanaeth gyda chydymffurfiaeth a rheolaeth effeithiol
						Gwarchodaeth Arbennig (dygwyd ymlaen)	15	
						Lleoliadau Gofal Plant (dygwyd ymlaen)	15	
Datblygu Economaidd	Canolig	Sicrwydd		120	80	Atgyweiriadau a Chynnal a Chadw Adeiladau	0	Cyflawni amcanion gwasanaeth gyda chydymffurfiaeth a rheolaeth effeithiol
						Motocross Caerdydd	0	
						Cydymffurfiaeth Statudol (dygwyd ymlaen)	15	Sicrwydd ar systemau a rheolaethau cydymffurfio statudol
						Cyfleuster Ailgylchu Deunyddiau (dygwyd ymlaen)	15	Cyflawni amcanion gwasanaeth gyda chydymffurfiaeth a rheolaeth effeithiol
						Dŵr Gwyn Rhyngwladol Caerdydd (dygwyd ymlaen)	10	
						Rheoli Rhandiroedd (dygwyd ymlaen)	10	
						Ystâd Fuddsoddi	15	Llywodraethiant, rheolaeth a rheoli eiddo effeithiol
						Adolygiad Cyngorol Storfeydd Brindley Road	0	Adolygiad rheoli'n seiliedig ar system gyngorol

Drafft wedi'i Gyhoeddi	Annigonol ac Angen Gwelliant Mawr
Fersiwn Derfynol wedi'i Chyhoeddi	Effeithiol gyda Lle i Wella
Fersiwn Derfynol wedi'i Chyhoeddi	Effeithiol gyda Lle i Wella
Fersiwn Derfynol wedi'i Chyhoeddi	Effeithiol gyda Lle i Wella
Fersiwn Derfynol wedi'i Chyhoeddi	Effeithiol gyda Lle i Wella
Fersiwn Derfynol wedi'i Chyhoeddi	Effeithiol
Fersiwn Derfynol wedi'i Chyhoeddi	Effeithiol gyda Lle i Wella
Drafft wedi'i Gyhoeddi	Annigonol ac Angen Gwelliant Mawr
Fersiwn Derfynol wedi'i Chyhoeddi	Effeithiol gyda Lle i Wella
Drafft wedi'i Gyhoeddi	Effeithiol
Drafft wedi'i Gyhoeddi	Dim Barn

					Adolygiad Cynghorol Ffreutur y Castell	0			Fersiwn Derfynol wedi'i Chyhoeddi	Dim Barn
					Adolygiad Ar Ôl Cau Neuadd Dewi Sant	0	Adolygiad o brosesau rheolaeth ariannol a gwersi a ddysgwyd		Fersiwn Derfynol wedi'i Chyhoeddi	Dim Barn
					Gwastraff Masnachol	15	Adolygu rheolaethau rheoli - goruchwyliaeth, sicrwydd, effeithlonrwydd ac effeithiolrwydd			
Addysg a Dysgu Gydol Oes Dysgu	Canolig	Sicrwydd	190	125	Gwasanaethau Llywodraethwyr	0	Cydfymffurfiaeth a rheolaeth effeithiol		Fersiwn Derfynol wedi'i Chyhoeddi	Effeithiol gyda Lle i Wella
					Ysgol Gynradd Coryton	0		Fersiwn Derfynol wedi'i Chyhoeddi	Effeithiol gyda Lle i Wella	
					Y Tyllgoed	0		Fersiwn Derfynol wedi'i Chyhoeddi	Effeithiol gyda Lle i Wella	
					Ysgol Gynradd Llanedern	0		Fersiwn Derfynol wedi'i Chyhoeddi	Effeithiol gyda Lle i Wella	
					Tongwynlais	0		Drafft wedi'i Gyhoeddi	Effeithiol gyda Lle i Wella	
					Ysgol Gyfun Gymraeg Plasmawr	0		Fersiwn Derfynol wedi'i Chyhoeddi	Effeithiol gyda Lle i Wella	
					Ysgol Uwchradd Gatholig Corpus Christi	0		Fersiwn Derfynol wedi'i Chyhoeddi	Effeithiol gyda Lle i Wella	
					Ysgol Meadowbank	0		Fersiwn Derfynol wedi'i Chyhoeddi	Effeithiol gyda Lle i Wella	
					Ysgol Gynradd yr Holl Seintiau	0		Fersiwn Derfynol wedi'i Chyhoeddi	Effeithiol gyda Lle i Wella	
					Ysgol Uwchradd Caerdydd	0		Fersiwn Derfynol wedi'i Chyhoeddi	Effeithiol gyda Lle i Wella	
					Ysgol Hamadryad	0		Fersiwn Derfynol wedi'i Chyhoeddi	Effeithiol gyda Lle i Wella	
					Ysgol Gynradd Tredelerch	0		Fersiwn Derfynol wedi'i Chyhoeddi	Effeithiol gyda Lle i Wella	
					Ysgol Uwchradd yr Eglwys yng Nghymru Teilo Sant	0		Fersiwn Derfynol wedi'i Chyhoeddi	Effeithiol gyda Lle i Wella	
					Ysgol Uwchradd Radur	0		Fersiwn Derfynol wedi'i Chyhoeddi	Effeithiol gyda Lle i Wella	
					Ysgol Uwchradd Llanisien	0		Drafft wedi'i Gyhoeddi	Annigonol ac Angen Gwelliant Mawr	
					Gwasanaeth Cerdd (dygwyd ymlaen)	15		Drafft wedi'i Gyhoeddi	Effeithiol gyda Lle i Wella	
					Sicrwydd TAW Ysgolion (dygwyd ymlaen)	15				
					Cyllidebau Diffyg / Rheolaeth Ariannol Ysgolion (dygwyd ymlaen)	20		Drafft wedi'i Gyhoeddi	Effeithiol gyda Lle i Wella	
					Ysgol Greenhill (dygwyd ymlaen)	3		Drafft wedi'i Gyhoeddi	Effeithiol gyda Lle i Wella	
					Ysgol Gynradd Gabalfa (dygwyd ymlaen)	3		Drafft wedi'i Gyhoeddi	Effeithiol gyda Lle i Wella	
					Ysgol Gyfun Gymraeg Bro Edern (dygwyd ymlaen)	3		Fersiwn Derfynol wedi'i Chyhoeddi	Anfodddhaol	
					Ysgol Gynradd Sant Padrig (dygwyd ymlaen)	4		Drafft wedi'i Gyhoeddi	Effeithiol gyda Lle i Wella	
					Canolfan Blant Integredig Trelái a Chaerau	3		Drafft wedi'i Gyhoeddi	Effeithiol gyda Lle i Wella	
					Ysgol Gynradd Gatholig Sant Philip Evans	3		Drafft wedi'i Gyhoeddi	Effeithiol gyda Lle i Wella	
					Ysgol Gynradd yr Eglwys yng Nghymru Sant Paul	3		Drafft wedi'i Gyhoeddi	Effeithiol gyda Lle i Wella	
					Ysgol Melin Gruffydd	3		Drafft wedi'i Gyhoeddi	Effeithiol gyda Lle i Wella	
					Ysgol Pwll Coch	3		Drafft wedi'i Gyhoeddi	Effeithiol gyda Lle i Wella	
					Ysgol Gynradd Sant Cadog	3		Drafft wedi'i Gyhoeddi	Annigonol ac Angen Gwelliant Mawr	
					Ysgol Glan Morfa	3		Drafft wedi'i Gyhoeddi	Annigonol ac Angen Gwelliant Mawr	
					Archwiliadau HRhR x 9 o Ysgolion Cynradd	27				
					Ysgol Uwchradd y Dwyrain	4		Fersiwn Derfynol wedi'i Chyhoeddi	Effeithiol gyda Lle i Wella	
					1 x Archwiliadau HRhR Ysgolion Uwchradd	4				
					UCD - Teulu Ysgolion Y Deryn	4				
		Rheolaethau Ceginau Ysgol - Archwiliad Cynghorol	15							
Cynllunio, Trafnidiaeth a Yr Amgylchedd	Canolig	Sicrwydd	60	40	Cynnal a Chadw Priffyrdd	0	Cyflawni amcanion gwasanaeth gyda chydymffurfiaeth a rheolaeth effeithiol		Drafft wedi'i Gyhoeddi	Effeithiol gyda Lle i Wella
					Gwasanaethau Profedigaeth (dygwyd ymlaen)	20		Fersiwn Derfynol wedi'i Chyhoeddi	Effeithiol gyda Lle i Wella	
					Trafnidiaeth Ysgol (dygwyd ymlaen)	20		Drafft wedi'i Gyhoeddi	Effeithiol gyda Lle i Wella	
Cyfanswm			710	515		543				
Allanol			Cynllun Archwilio 2024/25	Cynllun Archwilio 2025/26	Aseinio	Diwrnodau				
Cleientiaid allanol	Isel	Ardystiad	Codir Tâl Amdanynt	35	25	Cronfa Ymddiriedolaeth Addysg Bellach Caerdydd 2024/25 - i'w gadarnhau	4	Gwaith ardystio grantiau / datganiad cyfrifon		

						Cydbwyllgor y Gwasanaeth Mabwysiadu Cenedlaethol a Maethu Cymru - ffurflen corff bach	3			Fersiwn Derfynol wedi'i Chyhoeddi	Dim Barn
						Cydbwyllgorau	6			Fersiwn Derfynol wedi'i Chyhoeddi	Dim Barn
						Grant Arloesi	2			Fersiwn Derfynol wedi'i Chyhoeddi	Dim Barn
						Grant Gwella Addysg 2024/25 - i'w gadarnhau	15				
Cyfanswm				35	25		30				
Hapddigwyddiadau				Cynllun Archwilio 2024/25	Cynllun Archwilio 2025/26	Aseinio	Diwrnodau				
Archwiliad Cyffredinol	I'w gadarnhau	I'w gadarnhau	Codir Tâl Amdanynt	100	123	Archwiliad Cyffredinol (darpariaeth ar gyfer archwiliadau a ddygwyd ymlaen / gwaith arall / tracio argymhellion a sicrwydd ansawdd)	90	Archwiliad Cyffredinol (darpariaeth ar gyfer archwiliadau a ddygwyd ymlaen / gwaith arall / tracio argymhellion)			
Cyfanswm				100	123		90				
Rheolaeth				Cynllun Archwilio 2024/25	Cynllun Archwilio 2025/26	Aseinio	Diwrnodau				
Gwaith corfforaethol – Pwyllgor Archwilio, Archwilio Cymru ac ati	Canolig	Rheolaeth	Codir Tâl Amdanynt	50	50	Gwaith Corfforaethol – Pwyllgor Archwilio, Archwilio Cymru ac ati	50	Gweithgareddau rheoli, cynllunio, canllawiau a chymorth Archwilio Mewnol.			
Mapio sicrwydd		Rheolaeth	Codir Tâl Amdanynt	20	20	Mapio Sicrwydd	20				
Datblygu HRhR		Rheolaeth	Codir Tâl Amdanynt	20	10	Datblygu HRhR	10				
Datblygu prosesau		Rheolaeth	Codir Tâl Amdanynt	15	15	Datblygu prosesau	15				
Gwaith i'r Rheolwr Archwilio		Rheolaeth	Codir Tâl Amdanynt	50	30	Gwaith i'r Rheolwr Archwilio	30				
Cynllunio, monitro ac adrodd		Rheolaeth	Codir Tâl Amdanynt	53	50	Cynllunio, monitro ac adrodd	50				
Adolygu rheolau ariannol ac ati		Rheolaeth	Codir Tâl Amdanynt	40	40	Adolygu rheolau ariannol ac ati	40				
Cyngor ac arweiniad cyffredinol		Rheolaeth	Codir Tâl Amdanynt	20	20	Cyngor Cyffredinol ac Arweiniad	20				
Cyfanswm					268	235			235		

Cyfanswm y diwrnodau taladwy

1,648 1,368

1,368

Uned Cyfeirio Disgyblion – Teulu Ysgolion Y Deryn

Cefndir

1. Cynhaliwyd adolygiad Archwilio Mewnol o'r Uned Cyfeirio Disgyblion (UCD/PRU). Mae'r UCD yn lleoliad addysg amgen sydd wedi'i gynllunio i gefnogi disgyblion a phobl ifanc nad ydynt yn gallu mynychu ysgolion prif ffrwd am amrywiaeth o resymau gan gynnwys rhesymau ymddygiadol, emosiynol a heriau cymdeithasol a materion penodol a allai effeithio ar eu dysgu, gan gynnwys arddulliau dysgu niwroamrywiol.
 2. Mae canllawiau Llywodraeth Cymru ar lywodraethu UC Dau yn nodi bod gosod y gyllideb a phenderfynu ar faterion staffio yn eistedd gyda'r awdurdod lleol, er bod y canllawiau yn nodi y dylid ceisio barn y pwyllgor rheoli mewn rhai o'r meysydd hyn. Mae'r canllawiau hefyd yn nodi bod yn rhaid i'r awdurdod lleol ddirprwyo swyddogaethau penodol i bwyllgorau rheoli, gan gynnwys goruchwyllo rhedeg yr UCD.
 3. Mae pedwar sefydliad yn ffurfio teulu ysgolion y Deryn, fel a ganlyn, yn cael eu rheoli gan un Pennaeth, un Dirprwy a phum Pennaeth Cynorthwyol ac yn cael eu goruchwyllo gan y Pennaeth yn Ysgol Uwchradd Fitzalan:
 - **Bryn y Deryn** yn cefnogi dysgwyr yn CA4 (blynyddoedd 10 ac 11) ac mae wedi'i leoli yn Lecwydd ar safle hen Ysgol Uwchradd Fitzalan. Roedd wedi'i leoli yn ardal Gabalfa/Ystum Taf yng Nghaerdydd tan fis Medi 2024. *
 - **Can y Deryn** (Canolfan Carnegie gynt), hefyd ar hen safle Ysgol Uwchradd Fitzalan, yn cefnogi dysgwyr yn CA4 sydd â phroblemau osgoi'r ysgol ar sail gorbryder
 - **Nyth y Deryn** (yn Gabalfa/Ystum Taf) yn cefnogi dysgwyr yn CA3 (blynyddoedd 7 i 9).
 - **Coed y Deryn** yn cefnogi dysgwyr yn CA3 a fu yn yr ysbyty am fwy na 14 diwrnod, gyda chefnogaeth un-i-un.
- * Roedd Fitzalan wedi gadael y safle ym mis Gorffennaf 2023, ac ar y pwynt hwnnw daeth yn Bryn y Deryn, er na ddechreuodd dysgwyr ddefnyddio'r ysgol newydd tan fis Medi 2024.*
4. Roedd yr ysgol yn destun arolwg Estyn ym mis Mai 2022. Codwyd tri argymhelliad gan Estyn bryd hynny ac maent yn ymwneud â strategaethau i fonitro a gwella presenoldeb, gwella darpariaeth a datblygiad sgiliau Cymraeg pob disgybl, ac i wella cyfleoedd i ddisgyblion ddefnyddio TGCh ar draws y cwricwlwm.
 5. Mae'r cyfrifoldeb am osod cyllideb ar gyfer yr UCD yn gorwedd gyda'r Cyngor. Ar adeg yr ymweliadau archwilio, roedd gan yr UCD gyllideb net o £4.656m (gan gynnwys gwarged heb ei ddyrannu o oddeutu £8,000), er nad oedd y gyllideb ar gyfer 2025/2026 wedi'i chytuno yn ffurfiol. Dangosodd y siart cyfrifon ar gyfer 2024/2025 ddiffyg bach.

Amcan yr Archwiliad a Meysydd i'w Hadolygu

6. Amcan yr archwiliad oedd i roi sicrwydd ar y system rheoli mewnol gan ddefnyddio dull rhestr wirio, ynghyd â phrofi trafodion ar gyfer incwm, gwariant ac asedau. Roedd y rhestr wirio yn cynnwys cwestiynau yn y meysydd canlynol:
 - (a) Llywodraethiant
 - (b) Rheolaethau a gweithdrefnau ariannol
 - (c) Adrodd ariannol
 - (d) Incwm
 - (e) Gwariant

- (f) Iechyd a diogelwch
- (g) Rheoli Asedau
- (h) TG
- (i) Cyflogres ac AD
- (j) Trethiant.

7. Cynhaliodd yr archwilydd ymweliadau safle â Bryn y Deryn, Can y Deryn a Nyth y Deryn.

Prif Gasgliadau

8. Mae'r archwiliad wedi nodi materion rheoli mewn nifer o feysydd allweddol, gan gynnwys meysydd craidd llywodraethiant, gweinyddu ariannol a goruchwylio, a dyrannwyd barn archwilio drafft o **Anfoddhaol**. Mae'n hanfodol bod Uwch Reolwyr ac Aelodau'r Pwyllgorau Rheoli yn rhoi sylw prydlon i fynd i'r afael â'r materion a nodir yn yr adroddiad hwn. Mae canfyddiadau archwilio allweddol wedi'u grwpio o fewn y meysydd gwelliannau canlynol:

(i) Llywodraethiant

Nid oedd systemau allweddol wedi'u sefydlu'n llawn, megis rhestr awdurdod i gofnodi dyraniad dyletswyddau cymeradwy a datganiadau buddiannau ar gyfer sicrwydd craidd dros ddatgelu a rheoli unrhyw wrthdaro buddiannau posibl. Roedd rheoliadau ariannol yr ysgol yn cynnwys lefelau anghyflawn o awdurdod dirprwyedig mewn awdurdodiadau. Mae mynd i'r afael â'r bylchau hyn yn hanfodol i atgyfnerthu atebolrwydd a sicrwydd. Roedd cofnodion y Pwyllgor Rheoli a Chyllid yn gyfyngedig ac yn cynnwys ychydig iawn o gofnodion trafodaethau, ac mewn un cyfarfod Pwyllgor Rheoli a samplwyd, ni chyflawnwyd cworwm ond parhaodd y cyfarfod, a gwnaethpwyd rhai penderfyniadau.

(ii) Goruchwyliaeth

Roedd y strwythur adrodd a'r trefniadau rheoli llinell ar gyfer yr UCD yn wahanol i ysgolion prif ffrwd. Ar gyfer rhywfaint o'r cyfnod a adolygwyd gan Archwilio Mewnol, adroddai Pennaeth yr UCD i'r Cyfarwyddwr Addysg trwy Reolwr Gweithredol, tra bod gan ysgolion prif ffrwd linell uniongyrchol o adrodd i'r Cyfarwyddwr. Cafodd y llinell adrodd ar gyfer y Pennaeth ei diwygio i'r Pennaeth yn Ysgol Uwchradd Fitzalan fel rhan o becyn cymorth i'r UCD fynd i'r afael â phryderon uwch reolwyr ynghylch rheolaethau yn yr UCD. Ystyrir y dylai'r UCD gael yr un lefel o oruchwyliaeth ag ysgolion eraill, a dylid ffurfioli'r trefniant rheoli llinell. Gwerthfawrogir y gallai hyn fod â goblygiadau adnoddau, a byddai angen ystyried y rhain yng nghyllideb yr UCD.

(iii) Rheoli Cyllidebau

Mae'r archwiliad wedi nodi nifer o enghreifftiau o wariant gormodol ac amheus o fewn lleoliadau UCD, tra bod yr UCD yn gweithredu yn fras o fewn ei gyllideb ddirprwyedig. Yn unol â hynny, dylid adolygu'r broses dyrannu cyllideb ar gyfer yr UCD ac mae angen cryfhau rheolaeth a goruchwyliaeth dros y gyllideb. Mae sawl achos o wariant wedi'i gamgodio wedi eu nodi, yn ogystal ag enghreifftiau lle nad yw gwariant yn gysylltiedig yn glir â'r cwricwlwm neu'r ddarpariaeth addysgol. Nodwyd hefyd bod yr UCD wedi defnyddio oddeutu £47k o'i warged cyllideb rhagamcanol ar gyfer 2023/24, yn deillio o benodi staff cymorth yn hwyrach na'r disgwyl oherwydd oedi gyda symud i safle Fitzalan. Amheuir yr angen dros y gwariant hwn yn yr amgylchiadau hyn. Telid goramser hefyd am waith nad oedd yn cael ei ystyried yn angenrheidiol, ac sydd bellach wedi stopio, ac roedd un aelod o staff yn cymeradwyo ei oramser eu hun sy'n cynrychioli risg rheoli.

(iv) Caffael

Roedd arferion caffael yn anghyson ac heb eu rheoli'n ddigonol. Nododd yr archwiliad ddefnydd trwm o gardiau prynu yn hytrach nag archebion swyddogol, ynghyd â gwariant ar eitemau fel anrhegion staff, bwyd a chyfleusterau i staff nad ydynt yn briodol. Roedd llawer o enghreifftiau o wariant gormodol o fewn y ddarpariaeth, ar ddodrefn, technoleg, adnoddau ac eitemau addurnol, i ddarparu amgylchedd llai ffurfiol nag ysgol brif ffrwd, a gwariant yn gysylltiedig â llesiant (offer harddwch, ymarfer corff ac ystythder cŵn ac ati). Nid oedd gwariant gwobrwyo dysgwyr yn cael ei reoli'n ddigonol, ac mae natur

rhai gwobrau (fel McDonalds) yn cael ei gwestiynu o ran eu priodoldeb, fel y mae darparu ysgytlaeth a bariau protein, a gemau fideo sydd â sgôr PEGI 16+ a 18+. Mae angen adolygu perthnasoedd caffael yr UCD gyda chwmni cyrchu cerbydau a darparwr dosbarthiadau gwallt a harddwch hefyd. Roedd y cwmni cyrchu cerbydau yn cael ei ddefnyddio i brynu eitemau ar ran yr UCD nad oedd yn ymwneud â'i faes busnes (ffaniau i'w gosod ar waliau, llif crwn a nwyddau traul o Screwfix) a defnyddiwyd cyllideb yr ysgol i brynu offer gwallt a harddwch ar gyfer dosbarthiadau a dalwyd ymlaen llaw gan yr UCD. Mae rhai canllawiau TAW a gweithio oddi ar y gyflogres wedi'u darparu i'r UCD. Yn ogystal, defnyddiwyd fframwaith Llywodraeth Cymru ar gyfer staff asiantaeth, ond nid oedd gwiriadau yn cael eu gwneud i gyfraddau cymeradwy a godir cyn talu.

(v) Rheoli Asedau

Ni ellir darparu sicrwydd ar reoli asedau ar lefel ysgol gan nad oedd cofnod / rhestr asedau ar gyfer y safleoedd UCD a oedd yn cyfyngu'r gwiriadau archwilio y gellid eu gwneud. Yn ogystal ag asedau a brynwyd gan yr UCD, gadawyd nifer o fyrddau a brynwyd gan Fitzalan, fel cadeiriau a chyfrifiaduron (gan gynnwys byrddau gwyn rhyngweithiol) pan symudodd yr ysgol i'w safle newydd ac, er bod llawer o eitemau o'r fath wedi'u gweld yn ystod yr ymweliad archwilio, nid oedd cofnod i gyfrif am yr eitemau hyn. Dangosodd y ddogfen V5C ar gyfer un cerbyd a wiriwyd nad yr UCD oedd y ceidwad cofrestredig, a achosodd oedi wrth brynu treth ffordd ac yn ystod y cyfnod hwnnw ni ellid defnyddio'r cerbyd. Nodwyd ymhellach fod dysgwyr yn cael eu casglu gan staff sy'n defnyddio eu cerbydau eu hunain ac mae angen adolygu'r arfer hwn er priodoldeb.

(vi) Incwm

Dwedwyd wrth yr uned archwilio bod unrhyw anfonebau a godwyd gan yr UCD yn cael eu gwneud gan ddefnyddio papur pennawd. Gall hyn achosi anawsterau gyda gweithdrefnau casglu incwm a rheoli dyledion, ac ni ellid sicrhau bod prosesau cywir yn cael eu dilyn o ran TAW.

(vii) Hyfforddiant

Nis yw'r holl staff sy'n ymwneud â materion ariannol wedi cwblhau hyfforddiant perthnasol ar TAW a chaffael ac, ar adeg adrodd, nid yw Archwilio wedi cadarnhau a yw gywyr sy'n defnyddio cerbydau'r UCD (bysiau mini a cheir) wedi derbyn yr hyfforddiant angenrheidiol, neu a yw staff wedi cael eu hyfforddi i ddefnyddio'r cadeiriau gadael adeilad sydd wedi'u lleoli yng Nghan y Deryn. Argymhellir yn gryf bod hyfforddiant yn cael ei drefnu i sicrhau bod aelodau'r Pwyllgor Rheoli yn glir yn eu dyletswyddau, a'u rôl i oruchwylio a herio meysydd craidd llywodraethiant ysgol.

Argymhellion Gweithredu

7. Mae'r adroddiad yn cynnwys tri deg dau o argymhellion (saith ohonynt yn goch a phump ar hugain coch/oren), pob un ohonynt wedi'u cytuno â rheolwyr yr ysgol.

Y Sefyllfa Ddiweddaraf

8. Bydd cyfres o gyfarfodydd wedi cael eu trefnu gydag Uwch Reolwyr yr UCD a'r Cyfarwyddwr a'r Dirprwy Gyfarwyddwyr Addysg a Dysgu Gydol Oes, lle cytunwyd ar lwybr gweithredu i fynd i'r afael â'r gwelliannau angenrheidiol. Bydd Archwilio Mewnol yn monitro'r amgylchedd rheoli mewnol drwy'r traciwr argymhellion a chynnal trafodaethau rheolaidd gyda rheolwyr. Bydd archwiliad dilynol yn cael ei gynnal yn unol â'r protocol archwilio.

Crynodeb o Argymhellion - (Argymhellion agored 'Coch' a 'Coch / Oren')

Crynodeb o Argymhellion - (Argymhellion agored 'Coch' a 'Coch / Oren')

Cyfarwyddiaeth / Adran	Nifer yr Archwiliadau	Nifer yr Argymhellion Coch	Nifer yr Argymhellion Coch/Oren	'argymhellion agored' - yn ôl sgôr sicrwydd archwiliad					'argymhelliad agored' yn ôl statws			Dyddiad targed presennol ddim wedi ei gyrraedd eto
				Nifer yr Argymhellion Effeithiol	Nifer yr Argymhellion Effeithiol gyda Lle i Wella	Nifer yr Argymhellion Annigonol ac Angen Gwelliant Mawr	Nifer yr Argymhellion Anfoddhaol	Nifer yr Argymhellion Dd/B	Nifer yr Argymhellion â Dyddiad Gweithredu Diwygiedig	Nifer yr Argymhellion lle mae'r dyddiad gweithredu wedi pasio		
Gwasanaethau Cymdeithasol Oedolion, Cymunedau a Thai	4		7		6	1			7	2	5	2 - camau gweithredu hwyr, lle mae angen diweddariad
Gwasanaethau Plant	3	1	8		8	1			2	9	0	7 - camau gweithredu hwyr, lle mae diweddariad/tystiolaeth yn cael ei adolygu. 2 - camau gweithredu hwyr, lle mae cais am dystiolaeth wedi ei wneud er mwyn cau'r cam gweithredu
Llywodraethiant Corfforaethol	7	1	14		11	4			6	6	9	6 - camau gweithredu hwyr, lle mae angen diweddariad
Datblygu Economaidd	10	5	27		7	14		11	22	14	18	14 - camau gweithredu hwyr, lle mae angen diweddariad 11 - Amherthnasol - yn ymwneud ag Archwiliadau Cyngorol
Addysg a Dysgu Gydol Oes	4	3	23		4	4		18	10	18	8	5 - cam gweithredu hwyr, lle mae angen diweddariad 1 - cam gweithredu hwyr, lle mae diweddariad yn cael ei adolygu 12 - o gamau gweithredu hwyr, lle gofynnwyd am dystiolaeth er mwyn cau'r camau 18 Amherthnasol - yn ymwneud ag Archwiliadau Cyngorol
Addysg a Dysgu Gydol Oes - Ysgolion	24	15	99		52	15	47		15	88	26	7 - cam gweithredu hwyr, lle mae diweddariad yn cael ei adolygu 68 - camau gweithredu hwyr, lle mae angen diweddariad 13 - camau gweithredu hwyr, lle gofynnir am dystiolaeth er mwyn cau cam gweithredu
Allanol a Grantiau												
Sylfaenol (Adnoddau)												
Pobl a Chymunedau (Datblygu ac Adfywio)												
Cynllunio, Trafnidiaeth a'r Amgylchedd	4		11		11				5	2	9	1 - cam gweithredu hwyr, lle mae angen diweddariad 1 - cam gweithredu hwyr, lle gofynnwyd am dystiolaeth er mwyn cau cam
Adnoddau	3		4		2	2			1	3	1	3 - cam gweithredu hwyr, lle mae angen diweddariad
CYFANSYMLIAU	59	25	193	0	101	41	47	29	68	142	76	